

TARKASTUSLAUTAKUNNAN
VUODEN 2024
ARVIOINTIKERTOMUS

NAKKILAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2024 ARVIOINTIKERTOMUS

1. Tarkastuslautakunnan tehtävät, kokoonpano ja toimintamuodot

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Toimintakertomuksen, tilinpäätösasiakirjojen, tilivelvollisten viranhaltijoiden antamien selvitysten, päätöksenteon ja muulla tavoin tapahtuneen toiminnan seuraamisen perusteella tarkastuslautakunta arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Kunnanvaltuusto on kaudelle 2021-2025 valinnut seuraavan tarkastuslautakunnan

jäsen	varahenkilö
Kauko Tuliniemi, puheenjohtaja	Heikki Vaari
Teemu Peippo, varapuheenjohtaja	Sanna Puonti
Anu Ahosmäki	Terhi Männistö
Mika Isoniemi	Jukka Kim
Auli Impola	Marko Nieminen

Kunnan lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Aino Lepistö ja tarkastajana Jaana Ojanperä.

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2024 erikseen hyväksytyn arviointisuunnitelman ja kokousaikataulun mukaisesti.

Tarkastuslautakunta on pitänyt viisi tilivuoteen kohdistunutta kokousta ja kokouksissa johdavalta viranhaltijoilta on saatu selvityksiä kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.

2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Strategian mukaiset tavoitteet

Nakkilan kunnan strategia hyväksyttiin valtuustossa 11.6.2018. Strategian painopistealueet ovat

- ketterä rakentaminen sekä asumisen ja liikkumisen helppous
- järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen ja kehittäminen
- Arantilan puisto ja sen jokiseutu kohtaamispaikkana
- perheiden ja työyhteisöjen hyvinvointi sekä yhteistyö

Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuoden 2024 alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli arvioitu alijäämäiseksi 0,9 milj. euroa. Tilikauden aikana talousarviota muutettiin ja muutetun talousarvion tulos arvioitiin 0,8 milj. eur alijäämäiseksi. Tilinpäätöksessä tilikauden tulos oli parempi kuin arvio eli 0,3 milj. euroa alijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat toimintatuottojen ylittyminen arvioidusta sekä toimintakulujen alittuminen arvioidusta. Verotulot ylittyivät arvioidusta noin 203 000 euroa. Vuosikate oli 0,89 milj. euroa eikä vuosikatteella pystytty kattamaan poistoja 1,2 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystaloudellisten ja pelastustoimen siirryttyä 1.1.2023 hyvinvointialueen hoitettavaksi kunnan tuotot ja kulut sekä verot ja valtionosuudet pienenevät vuodesta 2022. Vuosien 2023 ja 2024 kaikki luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

(milj. euroa)	TA 2024 (muutettu)	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020
toimintakate	-12,44	-12,05	-11,63	-33,40	-31,99	-30,3
verotulot	11,8	12,0	12,3	21,8	20,5	19,6
valtionosuudet	0,8	0,8	2,1	13,5	12,7	13,4
vuosikate	0,3	0,88	2,99	2,0	1,2	2,7
tilikauden tulos	-0,8	-0,3	1,8	0,8	-0,1	1,3

Kunnan talouden kehitystä tunnuslukujen avulla

Tunnuslukuja kunta	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
vuosikate eur/asukas	375	107	516	242	396	602	180
lainat eur/asukas	1425	1604	1367	1538	1271	795	638
lainat ja vastuut eur/asukas	1445	1639	1409	1591	1310	827	653
kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	744	595	840	842	1023	1412	1357
tuloveroprosentti	21,25	21,25	21,25	21,25	21,75	9,11	9,10
omavaraisuus %	54,8	53,9	58,3	56	59,4	70	71,9
suhteellinen velkaantuneisuus %	40	39,0	32,8	34,5	29,7	41,3	40,9

Suhteellinen velkaantuneisuus on hyvä, kun se on alle 50 %. Suhteellinen velkaantuneisuus on noussut kunnissa, koska soteuudistuksen takia toimintatuotot (käyttötuotot, verot ja valtionosuudet) pienenivät. Tunnusluku osoittaa kuinka suuri osa käyttötuotoista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Omavaraisuusasteen tavoitetasona pidetään 70 %:a eikä sen pitäisi laskea alle 50 %:n.

Konsernin tunnuslukuja

Tunnuslukuja konserni	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
vuosikate eur/asukas	448	528	278	729	406	525	665	257
lainat eur/asukas	1525	2288	2455	2170	2406	2345	1180	988
kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	521	697	488	844	809	952	1279	1244
omavaraisuus %	47,9	42,8	41,5	46,3	42,6	43,5	62,2	64,5
suhteellinen velkaantuneisuus %	32,8	41,8	41,0	35,2	34,1	32	46,6	44,8

Konsernin tunnusluvuista ovat heikentyneet vuosikate, kertynyt ylijäämä sekä omavaraisuusprosentti.

Investoinnit

Investointimenoihin oli alkuperäisessä talousarviossa varattu yhteensä 2,8 milj. euroa. Tilikauden aikana määrärahoja lisättiin 119 000 eurolla. Investoinneista toteutui kuitenkin vain 1,3 milj. euroa. Kouluverkkosuunnitteluun ja alikulkujen rakentamiseen liittyvät investoinnit eivät toteutuneet.

Rahoituslaskelman tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta on vuonna 2024 6,5 milj. euroa positiivinen.

Negatiivinen arvo ilmaisisi sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Konserniasiat

Konserniyhteisöille on asetettu yleisinä tavoitteina seuraavaa:

- konserniyhteisöjen tulee tukea kuntastrategian toteutumista
- konserniyhtiöiden ja kuntayhtymien tulee toimia taloudellisesti, tehokkaasti ja kattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa tavoitteellisesti. Tavoitteena on, että konserniyhteisöt toimivat kannattavasti siten, että kunnan ei ole tarpeen tukea niiden toimintaa taloudellisesti verovaroin.

Lisäksi yhtiöille on asetettu erityisiä tavoitteita kohteittain.

- Kiinteistö Oy Nakkilan Vuokra-asunnot tavoitteena on ollut vuokra-asuntojen määrän pitäminen nykytarpeita vastaavina. Huoneistojen myynti ei ole toteutunut. Lainoja on lyhennetty lyhennyssuunnitelmien mukaisesti. Talous on pysynyt tasapainossa.
- Tyhjillään olevien asuntojen määrää seurataan ja hallituksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin, jos tyhjien asuntojen määrä ylittää pidemmällä aikavälillä 8 asuntoa. Kiinteistö Oy Nakkilan Vuokra-asuntojen käyttöaste on ollut noin 89 %.
- Jokilaakson Terveyskeskuskiinteistöt Oy:n tavoite kiinteistönpidollisesti hyvien tilojen ja olosuhteiden tarjoaminen terveyskeskuskäyttöön on toteutunut.
- Kiinteistö Oy Nakkilan Kotiteollisuuskoulun tavoitteena tarjota Nakkilan kunnalle ja sen toiminnalle soveltuvat koulutus-, esiopetus- ja päiväkotitilat. Taloudellinen tilanne heikkeni vuoden 2024 aikana suurehkojen vahinko- ja korjauskustannusten vuoksi. Tiloihin tehty laaja kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus, joiden mukaan kiinteistön kunnossa on puutteita. Kunta on päättänyt aloittaa hallitusti rakennuksen tyhjentämisen koulun oppilaista ja lapsista.
- Kiinteistö Oy Villilän Kartanon toiminta on toteutunut asetettujen tavoitteiden mukaisesti teknisesti ja taloudellisesti. Toiminta Villilän alueella on jatkunut aktiivisena.

Tarkastuslautakunta toteaa, että konserniyhtiöille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn konserniohjeen 6.11.2023. Konserniohje on tullut voimaan 1.1.2024.

Toimintakertomus sisältää selonteot konsernin toiminnan ohjauksesta, olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä sekä konsernilaskelmat ja tunnusluvut.

3. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan strategian painopisteiden tavoitteita on saatu toteutettua vuoden 2024 aikana.

1. Ketterä rakentaminen sekä asumisen ja liikkumisen helppous

Tavoite: Yritysten ja perheiden muuttovoitto

- sivistyksen toimialalla sähköisten palvelujen kehittäminen ja tiedottamisen tehostaminen jatkuu
- teknisellä toimialalla osallistuttu seudulliseen ja maakunnalliseen alue- ja liikennesuunnittelutyöhön, yhteistyötä ja yhteydenpitoa on alueen muiden kuntien kanssa
- väestökehitys aleneva -30 asukasta vuoteen 2023 verrattuna

2. Järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen ja kehittäminen

Tavoite: Jokaisella harrastus, eniten harrastustoimintaa Suomessa

- kokeiltu erilaisia markkinoinnin ja mainonnan kanavia
- kaikki kunnan harrastukset esillä verkkosivuilla
- harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta toteutunut
- teknisellä toimialalla erinomaista kunnossapitoa koskien liikunta- ja kuntoilumahdollisuuksien parantamista
- yhteistoiminta järjestöjen ja kunnan toimialojen kesken on jatkuvaa

3. Arantilan puisto ja sen jokiseutu kohtaamispaikkana

Tavoite: Tunnettu matkailukohde Satakunnassa

- poikkihallinnollista yhteistyötä edelleen tehostettu
- alueen virkistysmahdollisuuksien rakentaminen ja ylläpito on toteutunut

4. Perheiden ja työyhteisöjen hyvinvointi sekä yhteistyö

Tavoite: Yhteisöllisyys ja yhteistyö yli rajojen

- poikkihallinnollista yhteistyötä on edelleen kehitetty mm. harrastamisen Nakkilan-malli
- yhteinen harrastuslukujärjestys - harrastukset yhdessä paikassa. Harrastamisesta tehty helposti saavutettavaa kaikille kuntalaisille
- koulunuorisotyötä vahvistettu. Koulunuorisotyön hanke toteutunut 2024-2026

Kunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on kuntalakiin sekä sosiaali- ja terveyshuollon järjestämislakiin kirjattu kunnan keskeinen tehtävä, nyt kun sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ovat siirtyneet hyvinvointialueille.

Kunnan hyvinvointityötä ohjaavat hyvinvointisuunnitelma sekä kuntastrategia. Hyvinvointiraportti 2021-2025 sisältää keskeiset tunnusluvut eri toimenpiteiden toteutumisesta. Raportin tiedoista saadaan hyvää aineistoa seuraavan hyvinvointisuunnitelman pohjaksi ja painopisteiden valintaan.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää tämän vuoden 2024 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Nakkilassa 6.5.2025

Kauko Tuliniemi
puheenjohtaja

Teemu Peippo
varapuheenjohtaja

Mika Isoniemi
jäsen

Anu Ahosmäki
jäsen

Auli Impola
jäsen